

stupak za pobijanje zakonitosti dece. Štengl B.: Zaštita seljačkoga posjeda. Stojković M.: Dostava presuda sreskog suda državnom tužiocu. Perović N.: Da li je kleveta učinjena prema supruzi oficira od strane vojnog lica kleveta samo supruge ili ujedno i kleveta časti dotičnog oficira? Hadžipopović A.: Da li se i sudija pojedinac može pojačati u smislu § 278 Kp.?

Razne vesti.

Osebnne vesti. Postavljeni so: Za državnega tožilca dr. Zorjan Matko v Mariboru; za starešino okrajnega sodišča dr. Adamič Rudolf v Prevaljah; za sodnika okrajnega sodišča dr. Mihalič Boris v Mariboru; za sodnike okrajnih sodišč Kunič Josip v Gornjem gradu, Zinauer Milan v Kostanjevici, Dolničar Matej v Gornji Radgoni; za sodnega pripravnika Verbič Božidar v Celju. Premešeni so: sodnika Mikuž Ciril k okrajnemu sodišču v Maribor, dr. Gorup Milan v Slov. Bistrico, pristava Jereb Miha v Laško, dr. Lipan Viljem v Mursko Soboto, sodni pripravnik Šegedin Jože v Ljubljano. — Pri državnem pravobranilstvu v Ljubljani sta postavljena za svetnika Kozelj Milan, za sekretarja Marc Pavel. — K banski upravi v Ljubljani je premeščen pol. upravni sekretar Brandšteter Jakob, za pristava pri upravi policije v Ljubljani je postavljen Šlander Jožef. — Odvetniško pisarno je odprl Petrovič Ignac v Mariboru, preselil se je Lovrec Franjo v Šmarje pri Jelšah. — Za javne beležnike so postavljeni dr. Šorli Ivo v Kranju, Belle Marijan v Marenbergu, Gajšek Karel v Mariboru. — Izvrševanju odvetništva se je odpovedal dr. Novak Fran. — V pokoj so stopili: kasacijski sodnik Arnerić Ljubomir, predsednik okrajnega sodišča Serneck Janko, starešina okrajnega sodišča dr. Hlaunig Ožbolt, sodnik okrajnega sodišča Lenart Josip, sreski načelnik dr. Kartin Herbert. — Umrli so: sreski načelnik Malešič Matija, univ. profesor dr. Jurkovič Joso, višji magistratni svetnik v pok. dr. Fux Riko, dvorna svetnika v pok. dr. Kronvogel Josip in Andoljšek Franc.

Dr. Jurkovič Joso. Dne 27. junija 1940 je umrl po daljšem bolehanju univerzitetni profesor dr. Joso Jurkovič, star komaj 52 let. Doma iz Colnarjev pri Fari na Kočevskem, kjer se je rodil 7. marca 1888, je prišel na gimnazijo v Novem mestu in tam l. 1910. maturiral. Študije je nadaljeval na pravni fakulteti na Dunaju. Toda neugodne gnotne razmere, ki jih je sicer premagal v malem dolenskem mestecu, mu niso dovolile, da bi se mogel prebiti tudi v velemestu. Prekinil je zato s študijem že novembra 1911 in vstopil pri računskem oddelku deželnega odbora v Ljubljani v službo, v kateri je ostal skozi vso dobo svetovne vojne in še nekaj časa pozneje. L. 1920. je bil postavljen za referenta pri tiskovnem uradu predsedništva deželne vlade v Ljubljani, a že 25. novembra 1920 je postal tajnik juridične fakultete v Ljubljani, ki je bila par mesecev poprej osnovana. Ze ta čas se je oglašal z leposlovnimi, kritičnimi in političnimi članki v različnem časopisju.

Tajniška služba je postala za pokojnega Jurkoviča odločilna. Skozi štiri leta je pomagal takratnim dekanom pri polaganju temeljev ljubljanski juridični fakulteti kot njen prvi tajnik. To njegovo delo sicer

ni zapisano nikjer, a slutiti ga moramo kakor pri vsakem novo ustanovljenem uradu. Nadvse dobro je bilo, da Jurkovič službe ni nastopil kot novinec, ampak kot verziran upravni uradnik, ki mu je bila administrativa že dobra znanka. V teh letih se je spoznal tudi tako dobro z ustrojstvom in delovanjem celotne univerze kakor malokateri. Fakulteta ga tudi ni izpustila, ko je prešel z nje na tehnično kot tajnik le-te (aprila 1924). Vzbudila je v njem željo po dovršitvi pravnih študijev, ki jih je moral svoj čas prekiniti, vpisal se je nanjo kot reden slušatelj. Ko je l. 1927. promoviral za doktorja prava, se je poglobil z vso vsmo v študij upravne vede in upravnega prava in priobčil svoj pravniški prvenec l. 1930. v „Slovenskem Pravniku“. L. 1931. se je habilitiral in postal univerzitetni docent, 1933 izredni, septembra 1937 redni profesor upravnega prava. Ves ta čas je ostal „Slovenskemu Pravniku“ zvest prijatelj, vsako leto je priobčil v njem po eno, tudi po dve razpravi, sem pa tam tudi kritično poročilo. Razen tega je priobčil par razprav tudi v Zborniku znanstvenih razprav. Tema njegovih razprav je bila povzeta zvečine splošni upravni vedi, skušal je zajeti in prodreti do dna temeljnih vprašanjem o pravu, o upravnem pravu, o demokraciji, o upravnih aktih, njih pravnomočnosti in ničnosti, o svobodnem preudarku in pod. Za vsakdanja dogmatična vprašanja ni kazal tolikšnega zanimanja. Iz vseh razprav se razodeva globoko spoznavanje poglobitnih problemov upravnega prava, te razprave naj bi postale vogelni kamen za sistem upravnega prava, ki ga je pač želel nekoč izdati. Njegovo resno prizadevanje ga je usposabljal za močno in upoštevano učno moč na fakulteti, prav tako pa tudi na področju javnega prava sploh. Zadnje leto ga je imela bolezen že v krempljih, nepoznana skrajja, ga je vendar ovirala v njegovem delovanju. Motila ga je že pri opravljanju dekanata, ki ga je vodil v šolskem letu 1939/40, prav tako pa tudi pri njegovem znanstvenem prizadevanju. Pokazala se je na enkrat kot zelo resna, kot neozdravljiva je strla njegovo prejšnjo živahno delavnost. Nazadnje je hitra smrt ugrabila slovenskemu znanstvenemu svetu resnega raziskovalca, slovenski zemlji predanega sinu, njegovim drugom pa ljubelega in zvestega prijatelja.

Dr. R. Sajovic.

Štefan Savov Bobčev, znameniti bolgarski pravnik, pravni zgodovinar, politik in državnik je umrl dne 8. septembra t. l. v Sofiji. Dosegel je visoko starost 87 let in zapustil na vseh področjih javnega delovanja bogate in neizbrisne sledove. Njegov pomen za pravo in pravno zgodovino je orisal ob njegovi osemdesetletnici v „Slovenskem Pravniku“ (l. 1935., str. 100) gd. univ. profesor dr. Janko Polec. K temu bodi samo še pripomnjeno, da se je Bobčev zavzemal že pred 34 leti za kulturno zблиžanje in sodelovanje med Bolgari, Srbi, Hrvati in Slovenci in da je videl čase, ko je imelo njegovo prizadevanje večje izglede na uspeh, pa tudi take, ko se je zdelo takšno delovanje kot povsem jalovo in nemogoče. V krogu vseh slovenskih pravnikov je nastopil Bobčev l. 1935. na kongresu v Bratislavi in bil izvoljen poleg Poljaka Kumanieckega in Jugoslavana Arandjelovića za predsednika Prvega shoda pravnikov slovanskih držav.

Kolkovanje vlog, ki se pošiljajo sodiščem ali drugim uradom na območju banovine Hrvatske. Glede na to je dala banska oblast banovine Hrvatske, oddelek za finance, tole pojasnilo: Če je treba za kako vlogo, ki se pošilja z ozemlja izven banovine Hrvatske, plačati po navodilih za izvedbo likvidacije davčnih dolgov z dne 1. maja 1940 št. 29.100—III takso v kolkih banovine Hrvatske, potem se pošlje do-

tična vsota denarja po poštni nakaznici davčni upravi onega kraja, kjer je dotično sodišče ali tisti urad, ki se mu pošlje vloga, ki jo je kolkovati. Na kuponu poštne nakaznice, ki jo prejme naslovljenec, se označi, kdo pošilja denar in v katero svrhu — navesti se mora točno predmet in vrsta vloge kakor tudi višina takse. Poštno potrdilo o odposlanem denarju se pritrudi na vlogo namesto takse.

Pravica siromašnih in zastopstvo po odvetnikih. Iz našega najnovejšega pravosodstva je treba zabeležiti tale značilen primer: Zasebni tožitelj je po svojem zastopniku vložil prošnjo, da se mu prizna za kazensko postopanje po zasebni tožbi pravica siromašnih; prva stopnja je prošnjo zavrnila z utemeljitvijo, da gre za zasebno tožbo, ki bi jo zasebni tožilec lahko vložil pri sodišču na zapisnik ali sam pismeno. Pri skrbnem ocenjevanju vseh okoliščin po § 164 cpp., ki velja tudi za kazenske stvari, pa smatra sodišče, da tožilcu ni priznati siromaške pravice, čim ima potrebna sredstva, da si najame zastopnika. Pritožba proti tej rešitvi je bila zavrjena, češ da so razlogi pobijane rešitve stvarno in pravno pravilni, ki jih pritožba ne more ovreči. Glede na pritožbena izvajanja je bilo še dodano, da gre v danem primeru za zelo enostavno in preprosto kazensko pravno stvar, ki ne potrebuje zastopanja po odvetniku, ne glede na to, da tudi za prava nevešče osebe pred okrajnimi sodišči zastopanje po odvetnikih ni obligatorno.

Stvar s pravnega stališča ni zanimiva; s takimi pravnimi vprašanji so se bavili pravniki po uvedbi novega cpr. leta 1897. Glej n. pr. dopis z Dolenjskega, ki je objavljen v Slovenskem Pravniku l. 1899. na str. 333, ki obravnava vprašanje: „Je-li sodnik upravičen presojeti potrebnost ali nepotrebnost odvetniškega zastopanja in kdaj“. Tudi dopisnik z Dolenjskega je že tedaj zastopal danes splošno priznano načelo, da sodišča niso upravičena presojeti potrebnost ali nepotrebnost odvetniškega zastopanja. Zanimiva je pa v gornjih dveh rešitvah izrečena pravna in dejanska domneva, da zmore stranka, ki si najame odvetnika, brez škode za zasilno vzdrževanje same sebe in svoje rodbine pravnih stroškov (§ 164 cpp.). Tudi najnovejša judikatura zastopa stališče, da okolnost, da zastopa stranko v pravdi odvetnik, ni zapreka, da bi se ji ne podelila siromašna pravica (gl. Sajovic, Civilni pravdni postopnik, pri § 164 cpp. citirana odločba Zagreb SS. z dne 11. februarja 1932 Mjes. 1932, str. 140).

Kaj naj pomeni: zasebna tožba se lahko vloži na zapisnik na sodišču ali pismeno? Ali naj bo odvetnik navezan res samo na ono delo, za katero predvideva zakon obligatorno zastopstvo po odvetnikih?! Če bi se hotelo to načelo do skrajnih mej izvesti, bi odvetnik skoraj ne prestopil praga okrajnih sodišč. Kje je zapisano, da stranka, ki najame odvetnika, brez nadaljnega lahko plača sodne stroške in da taka stranka odvetniku tudi plača honorar. Marsikateri odvetnik opravi tako delo za stranko čisto kot officium nobile. Ali je pravna stvar enostavna in preprosta, se čisto pokaže šele med postopanjem in nima sodišče pravice takoj ob vložitvi tožbe proglasiti, da je stvar zelo enostavna in preprosta in da zaradi tega zastopanje po odvetniku ni potrebno. Gre za načelo, če se revni stranki, ki išče zaščite pri odvetniku, samo radi tega odreče pravica siromašnih, ker je najela odvetnika! Tako stališče je pravno pogrešno in nevzdržno. Lahko bi stvar tudi obrnili: ali je smotrno, da obravnavajo zasebne tožbe sodišča?! Po mnenju grajanih rešitev bi res ne bilo potrebno. Lahko bi se dala stvar v bodoče urediti tako, da se zasebne tožbe odstopijo županstvom in se sodstvo z

